

УДК 929.52:81'373.232

Євген ЧЕРНЕЦЬКИЙ
(Біла Церква)

ЗМІНА ПРІЗВИЩА ЯК ГЕНЕАЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ТА АЛЬБОМЧИК “КУМЕДНІ ПРІЗВИЩА” ГЕНРІХА ОЛЕШКЕВИЧА

Зміна прізвища, побутування кількох прізвищ та співіснування з прізвищем особових чи родових прізвищ займають помітне місце в генеалогічних дослідженнях. Часом такі сюжети ускладнюють чи навіть унеможливають подальшу реконструкцію родоводу. Прикладом може слугувати родовід одного з визначних діячів Хмельниччини полковника Івана Богуна. Триває вже столітня дискусія про ідентичність Івана Богуна та Івана Федоровича¹. Обґрунтовується припущення, що Мазепи згадуються в різних джерелах з прізвишками Писаренко та іншими². Очевидно, що вирішення подібних питань лежить на межі різних наукових дисциплін та потребує залучення широкого методичного інструментарію. Можна виділити кілька найпроблемніших напрямків з питань, які стосуються теренів України:

- зміни власницьких прізвищ у середовищі пізньосередньовічного боярства Великого князівства Литовського;
- побутування прізвищ та прізвищ у козацькому середовищі другої половини XVI–XVIII ст.;
- зміни прізвищ у селянському середовищі до XX ст.;
- зміни прізвищ у XX – на початку XXI ст.

До цього можна додати ще чимало проблем, можливо, дещо меншого масштабу. Відомі факти зміни прізвища представниками духівництва у XVIII ст.³ Чимало аналогічних проблем пов'язано із зміною соціального статусу (наприклад, коли зубожілий шляхтич перетворювався на посполитого⁴).

Неусвідомленою спробою долучитися до розв'язання проблем окресленого напрямку можна розглядати публікацію, яку 2005 р. здійснило видавництво “Факт” за фінансової підтримки мецената Галини Хоткевич. Йдеться про книгу “Пані Каккі стає Врублевською: ремонт прізвищ”⁵, яку окреслено як “видання для організації дозвілля”⁶. Книга складається з коротенької передмови Олени Олешкевич та публікації 398 оголошень про зміну прізвища, надрукованих у радянській пресі 1930-х рр. Ці об'яви свого часу були вирізані з газет її татом Генріхом Генріховичем Олешкевичем. Він був дотепною людиною та збирав об'яви, що мали гумористичний зміст. Згодом Олешкевич систематизував збірку та уклав альбомчик під назвою “Кумедні прізвища”⁷.

Перш ніж перейти до аналізу цієї книги необхідно коротко зупинитися на особі самого Генріха Олешкевича. В списках шляхетських родів Олешкевичі зафіксовані з гербами Яструбець, Кораб, Сас⁸ та Сліповрон. Відомо, що в XV-XVI ст. предки цих родів мешкали на теренах Великого князівства Литовського та згадуються в багатьох тогочасних джерелах⁹. Предком родини, яка нас цікавить, був художник і містик Юзеф Олешкевич (1777–1830) родом з парафії Шидлув у Литві¹⁰. Він одружився із Кароліною Анджейовською, сестрою відомого ботаніка і мемуариста Антонія Анджейовського¹¹. Їх нащадком був скульптор Генріх Олешкевич – автор пам'ятника О. Пушкіну в Житомирі. В цьому місті в його родині народився син, якого також назвали Генріхом. Саме він – Генріх Генріхович Олешкевич (1893–1982) – і зібрав колекцію вирізок з газет. Свого часу він закінчив Московське вище технічне училище та прожив більшу частину життя в Києві. Олена Олешкевич так окреслила постать свого батька: “Був особистістю в усіх відношеннях неординарною, дуже здібною та ерудованою. Мав художні та музичні здібності. Людина виняткової доброти, він викликав до себе загальну любов та повагу. І ще – розумів і дуже любив гумор”¹².

З вміщених у книзі об'яв уродженцям України присвячено 102, що складає 25,6% від всієї опублікованої колекції. Очевидно, що частка цікавих для українських дослідників об'яв з цієї книги є дещо більшою, адже в цих підрахунках ми не враховували інформацію про вихідців з таких українських земель як Кубань, Холмщина, Стародубщина та українських етнічних територій сучасної Білорусі. Слід відзначити, що об'яви, які друкувалися в радянській пресі 1930-х рр., дозволяють не лише з'ясувати метаморфози прізвищ, але й містять надзвичайно цінну інформацію про походження особи та її мешкання на момент оприлюднення інформації. Для прикладу наведемо одну з об'яв: “Гр. Пелагея Александровна Блядищева, происх. из Рязанской губ., Данковского у., Знаменской вол., дер. Свищевка, прожив.: Москва, Сивцев Вражек, д. 24, кв. 28, меняет фамилию Блядищева на Николаева. Лиц,

имеючих препятствия к перем. фамил. просят сообщ. в Мосгуббюро ЗАГС, Петровка, 38, зд. 5¹³. Окрім об'яв про зміну прізвища в збірці Олешкевича містяться відомості про зміну імені та по-батькові. Кілька об'яв повідомляють про розірвання шлюбу та прийняття одним з колишніх учасників подружжя іншого прізвища.

Опублікована збірка Олешкевича, поза сумнівом, є цінним генеалогічним доробком і може прислужитися в багатьох дослідженнях. Недоліком книги є відсутність іменного покажчика, що легко пояснити тим, що її ініціатори та видавці не брали до уваги наукове значення публікації. Певною мірою позбутися цього недоліку допоможе список прізвищ, згаданих в об'явах, поданий нижче. Позначки “<” та “>” вказують напрямком зміни прізвища. Наприклад, запис “Алексеев < Негодяйкін” означає, що спочатку Алексееви мали прізвище Негодяйкіни і т. д.

Список прізвищ з опублікованої збірки Генріха Олешкевича

Абакумцев < Пузік, с. 58	Баратов < Богоспасаєв, с. 92
Абрикосови < Свінови, с. 42	Бардак > Борисов, с. 66
Авальський < Лапа, с. 85	Бардаков > Молотов, с. 64
Авраменко < Жирний, с. 29	Барон > Кревер, с. 81
Айдаркіна < Пупова, с. 58	Баррікадний < Бабін, с. 105
Акімов < Дух-Моряк, с. 60	Басманов < Гноевой, с. 34
Алабишев, с. 117	Башкінський < Желудков, с. 20
Александров < Нос, с. 84	Бевзюк > Молот, с. 107
Александров < Свістун, с. 6	Безбабний > Чаплигін, с. 31
Александрова < Тряпкіна, с. 26	Безмозгий > Ленський, с. 27
Александрови < Сабакіни, с. 44	Безносик < Татай, с. 102
Алексеев < Вшивцев, с. 46	Безносков > Невський, с. 8
Алексеев < Негодяйкін, с. 73	Безштаннікови > Багрянцеви, с. 9
Алексеев < Сороксобак, с. 60	Бек < Бик, с. 52
Алексеев > Кім, с. 107	Белявський < Блоха, с. 57
Алексееви < Кабак, с. 89	Бельман > Карадо, с. 110
Аллілуєв > Дмитрієв, с. 94	Беспорточний > Дубровський, с. 28
Алтайські < Портянкіни, с. 10	Беда > Вінниченко, с. 83
Альошко < Внук, с. 80	Бедовой > Белов, с. 34
Амурови < Тонкошкуррови, с. 14	Бездетний > Бойченко, с. 35
Ангарський < Малий, с. 33	Безфамілії < Полякова, с. 99
Ангарський < Широкобрюхов, с. 15	Беленькій > Мілославський, с. 109
Ангелов > Фьодоров, с. 94	Белінський < Копейка, с. 86
Андреев < Отческіц, с. 112	Белінський < Нечитайло, с. 118
Антіверов < Ілліодоров, с. 120	Белов < Бедовой, с. 34
Антіка < Владіміров, с. 122	Бельський < Бичьок, с. 52
Антонов < Піхун, с. 114	Бесови > Мановські, с. 113
Аполлонський < Болтушкін, с. 11	Бешений > Веселовський, с. 32
Апостол > Ленський, с. 91	Бздікіни > Ленські, с. 68
Апрельський < Козел, с. 56	Бздюкін > Віноградов, с. 68
Арбінін < Слюнтяєв, с. 6	Бздюлев > Віноградов, с. 63
Арнольдів < Метла, с. 83	Бик > Бек, с. 52
Архангелови > Харькови, с. 91	Бичьок > Бельський, с. 52
Архіреєв > Землянов, с. 121	Благовещенський > Горн, с. 93
Асенкова < Голодная, с. 35	Блоха > Белявський, с. 57
Астахов, с. 117	Блоха > Заручейський, с. 54
Атом < Вошколупа, с. 46	Блохін > Розанов, с. 47
Афанасьєв < Негодяєв, с. 72	Блохінів > Стелл, с. 50
Бабін > Баррікадний, с. 105	Блудов див. Старік-Блудов
Багрянцеви < Безштаннікови, с. 9	Блядік > Петров, с. 66
Балаба < Легоцький, с. 102	Блядіщева > Ніколаєва, с. 66
Балда > Богданов, с. 69	Богард < Свінолупов, с. 41
Баран > Баранов, с. 51	Богданов < Балда, с. 69
Баранов < Баран, с. 51	Богданов < Ленивий, с. 30

- Богієв < Перепечкін, с. 113
Богомазов > Роменський, с. 92
Богоспасаєв > Баратов, с. 92
Богоявленський > Енський, с. 92
Бойченко < Бездетний, с. 35
Болванович > Нович, с. 77
Болтушкін > Аполлонський, с. 11
Бордакова < Єсіна, с. 100
Борисенко > Король, с. 108
Борісов < Бардак, с. 66
Борісова < Чижик, с. 56
Боров > Василевський, с. 52
Борський < Об'єдкін, с. 20
Боярський < Нетюкайло, с. 118
Бравін < Лягушкін, с. 49
Брехунов > Марс, с. 11
Бугай > Маяковський, с. 54
Буза > Горський, с. 85
Булашевич < Молебнова, с. 94
Бунтарь < Цуманков, с. 106
Буянов, с. 69
Варламови < Свінкіни, с. 41
Василевський < Боров, с. 52
Васільєв < Печений, с. 35
Васільєва < Холуйська, с. 77
Васільєви < Полуплєшеви, с. 115
Васільков < Можелюк-Котлячков-Васільков, с. 7
Вербицький < Індюк, с. 57
Веселовський < Бешений, с. 32
Вешневський < Слинявий, с. 32
Веніни < Сероштанови, с. 9
Ветчінкін > Ірвінг, с. 21
Видра > Островський, с. 57
Виницький < Тріперман, с. 65
Вирвіхвост > Віноградов, с. 37
Вирвіхвостов > Віноградов, с. 14
Вишневський < Голопупкін, с. 15
Вишневський < Дрищенко, с. 67
Вишневський < Чернопятов, с. 19
Вінниченко < Беда, с. 83
Віновський < Задериголова, с. 62
Віноградов < Бздюкін, с. 68
Віноградов < Бздюлев, с. 63
Віноградов < Вирвіхвост, с. 37
Віноградов < Вирвіхвостов, с. 14
Віноградов < Дурачкін, с. 70
Віноградов < Мелкій, с. 30
Віноградов < Пупков, с. 58
Віноградов < Убийсобака, с. 61
Владіміров < Пузов, с. 58
Владіміров > Антіка, с. 122
Владімірський < Цапа, с. 97
Влюбінін < Грігорінас, с. 103
Внук > Альошко, с. 80
Войнович < Цирульник, с. 79
Войт < Ворон, с. 56
Волгін < Ухо, с. 90
Волгіни < Дохлови, с. 5
Волгіни < Іконопісцєви, с. 95
Воліна < Гробокопатєль, с. 79
Воліни < Вошини, с. 46
Волк > Волкови, с. 53
Волкови < Волк, с. 53
Волкодав > Зорін, с. 45
Вольнов < Дрістушкін, с. 67
Вольський < Вшивкін, с. 48
Вольський < Тик-Пук, с. 61
Вольський < Чернодиров, с. 23
Ворожбицька < Ткач, с. 81
Ворон > Войт, с. 56
Ворони > Львови, с. 53
Воронов < Рижий, с. 29
Ворота див. Забей-Ворота
Востоков < Хрістолубов, с. 94
Вошини > Воліни, с. 46
Вошкіни > Літвінови, с. 48
Вошколупа > Атом, с. 46
Врублевська < Каккі, с. 98
Вулканов < Нехороших, с. 116
Вшивкін > Вольський, с. 48
Вшивцев > Алексєєв, с. 46
Гадюка > Громов, с. 54
Гадюкін > Новіков, с. 49
Гадючка > Панасенко, с. 57
Гадючкови > Орленко, с. 47
Гасв < Сковорода, с. 86
Гасва < Пузиня, с. 86
Гасвський < Цуцин, с. 45
Гайліт < Слонопас, с. 37
Галич < Заплійсвечка, с. 61
Галінський < Картофель, с. 89
Галкін > Майстерт, с. 122
Гандельман > Ленський, с. 109
Ганецький < Дурносвістов, с. 38
Гарін < Недригайлов, с. 118
Ге < Герштейн, с. 110
Генералов < Шиченок, с. 108
Герман < Нечестний, с. 27
Герцен < Крисін, с. 47
Герштейн > Ге, с. 110
Гзгзян > Гізгізов, с. 96
Гізгізов < Гзгзян, с. 96
Гітлер > Каменський, с. 119
Глухой-Глушенок > Глущенко, с. 39
Глушенок див. Глухой-Глушенок
Глущенко < Глухой-Глушенок, с. 39
Гнида > Дмітров, с. 55
Гноєвой > Басманов, с. 34
Говенчук > Серкевич, с. 68
Говорун > Ітенко, с. 12
Голодная > Асенкова, с. 35
Голопузови > Горський, с. 13

- Голопупкін > Вишневецький, с. 15
Голубь < Шолохов, с. 102
Голяшкіна > Ленська, с. 25
Горн < Благовещенський, с. 93
Горська < Крестовоздвиженська, с. 93
Горський < Буза, с. 85
Горський < Могила, с. 83
Горський < Поцеруха, с. 60
Горські < Голопузови, с. 13
Горцев < Сукін, с. 44
Грановський < Курячий, с. 28
Грен < Холодков, с. 123
Гринюк < Тупіца, с. 70
Грігорінас > Влюбінін, с. 103
Грігорьев < Малофеев, с. 65
Грігорьев < Черноротий, с. 34
Грігорьева < Дригалкіна, с. 25
Гробокопатель > Волина, с. 79
Грозови < Хери, с. 63
Громов < Гадюка, с. 54
Громов < Краснобородкін, с. 14
Громов < Ноздря, с. 89
Громов < Овечка, с. 54
Громов < Оя, с. 97
Громов < Слепой, с. 33
Громов < Убей-Кобила, с. 60
Груша > Грушевський, с. 90
Грушевський < Груша, с. 90
Грушинська < Штаніна, с. 10
Губа > Губінський, с. 86
Губінський < Губа, с. 86
Гудін > Онегін, с. 104
Гузик > Холоден, с. 102
Гурський < Псіха, с. 69
Гуц < Гуцеви, с. 99
Гуцеви > Гуц, с. 99
Давидов < Половой, с. 33
Давлятчин > Смірнов, с. 111
Далініна < Мокріцина, с. 24
Дамбровський < Святой, с. 36
Даров < Долгорожев, с. 8
Даунглі < Пихтін, с. 114
Дворнік > Яровой, с. 79
Двухбабний > Донський, с. 31
Деріглазов > Кальман, с. 17
Девкін > Комлев, с. 76
Диклоп < Ростфельдт, с. 100
Диріни > Ленські, с. 23
Дмітрієв < Аллілуєв, с. 94
Дмітрієв < Навозніков, с. 5
Дмітров < Гнида, с. 55
Днепров < Муха, с. 55
Днепровський < Рвач, с. 82
Днепровський < Хвостик, с. 87
Днепровський < Шиш, с. 84
Долгий > Дорошенко, с. 36
Долгорожев > Даров, с. 8
Домбровський < Полубесов, с. 113
Донський < Двухбабний, с. 31
Донцов < Зануда, с. 70
Дорошенко < Долгий, с. 36
Дорошенко < Рябокобила, с. 38
Дохови > Волгіни, с. 5
Дригалкіна > Грігорьева, с. 25
Дрищ > Платонов, с. 63
Дрищенко > Вишневецький, с. 67
Дрістунов > Соловійов, с. 67
Дрітушкін > Вольнов, с. 67
Дрянін > Ніколаєв, с. 76
Дубина > Москвін, с. 88
Дубови < Дуппа, с. 63
Дубровін < Сова, с. 55
Дубровський < Беспорточний, с. 28
Дубровський < Нитка, с. 84
Дуля > Шевченко, с. 86
Дуппа > Дубови, с. 63
Дураков > Смірнов, с. 74
Дураков > Червонец, с. 105
Дурачкін > Віноградов, с. 70
Дурілкін > Каменський, с. 71
Дуркін > Петров, с. 75
Дурнев > Руднев, с. 75
Дурносвістов > Ганецький, с. 38
Дух-Моряк > Акімов, с. 60
Дядя > Лейцихович, с. 82
Дьячков > Пролетарський, с. 106
Енський < Богоявленський, с. 92
Егоров > Нортон, с. 122
Елізарови < Толстопятови, с. 19
Елісєєви < Здорови, с. 35
Єсіна > Бордакова, с. 100
Жандармов > Стеклов, с. 120
Желудков > Башкінський, с. 20
Женевський < Женіх, с. 80
Женіх > Женевський, с. 80
Жидконогови > Маєви, с. 18
Жирний > Авраменко, с. 29
Забей-Ворота > Сиров, с. 62
Задериголова > Віновський, с. 62
Заїка > Шевченко, с. 81
Зайчик > Погорельський, с. 55
Закройщик > Кодарєв, с. 78
Замахаєв > Ленський, с. 5
Замойський < Зевалкін, с. 6
Зануда > Донцов, с. 70
Заплюйсвечка > Галич, с. 61
Заручейський < Блоха, с. 54
Засеркін > Смолкін, с. 64
Здорови > Єлісєєви, с. 35
Зевалкін > Замойський, с. 6
Землянов < Архіреєв, с. 121
Златогорський < Распутний, с. 34

- Злодєєв > Сельський, с. 74
Зорін < Волкодав, с. 45
Зоріни < Преступнікови, с. 72
Ібаковський > Іваковський, с. 68
Іваковський < Ібаковський, с. 68
Іванов > Пост, с. 101
Іконопісцєви > Волгіни, с. 95
Ілліодоров > Антіверов, с. 120
Індюк > Вербицький, с. 57
Іонов < Полузадов, с. 115
Ірвінг < Ветчінкін, с. 21
Істомін див. Пресс-Істомін
Ітенко < Говорун, с. 12
Іханен < Хірі, с. 98
Кабак > Алексєєви, с. 89
Казак > Казакови, с. 80
Казакови < Казак, с. 80
Казанський < Мухометзанов, с. 111
Кайрамбаєв > Стебляков, с. 111
Каккі > Врублевська, с. 98
Какушкін > Осіпов, с. 66
Калімуллін > Клімов, с. 112
Калякайкін > Кін, с. 12
Кальман < Деріглазов, с. 17
Каменський < Гітлер, с. 119
Каменський < Дурілкін, с. 71
Карадо < Бельман, с. 110
Кармель < Сорочкін, с. 123
Карнєєва < Холуєнкова, с. 74
Карпов < Тараканов, с. 50
Картофель > Галінський, с. 89
Квос > Куява, с. 98
Кислий > Кіслов, с. 30
Кім < Алексєєв, с. 107
Кін < Калякайкін, с. 12
Кіслов < Кислий, с. 30
Кічо > Тобоївцев, с. 96
Клімов < Калімуллін, с. 112
Клопов < Шпінеєв, с. 100
Кобель > Ленський, с. 57
Кобила див. Убей-Кобила
Коврига > Малиновський, с. 87
Ковязін < Кривоногов, с. 18
Кодарєв < Закройщик, с. 78
Коза > Крашин, с. 51
Козарєз > Крилов, с. 18
Козел > Апельський, с. 56
Козявкін > Крумінг, с. 48
Колбаса > Колосов, с. 87
Колбасюк > Колбін, с. 22
Колбін < Колбасюк, с. 22
Колібри < Котови, с. 101
Колосов < Колбаса, с. 87
Колоша > Кораллов, с. 88
Комлев < Девкін, с. 76
Кондрашев, с. 117
Копейка > Белінський, с. 86
Корабльов < Сторож, с. 79
Кораллов < Колоша, с. 88
Коренюшкін > Новий, с. 106
Корнєви < Остолопови, с. 69
Король < Борисенко, с. 108
Кособрюхова > Румянцева, с. 16
Косолапов > Молчанов, с. 18
Костров < Лєнтяєв, с. 77
Костромські < Яічкіни, с. 21
Кот > Усиніна, с. 50
Котлячков див. Можелюк-Котлячков-Васільков
Котови > Колібри, с. 101
Кравченко < Пастушек, с. 78
Краєвський < Криворотєнков, с. 15
Краснобородкін > Громов, с. 14
Красноносенко > Майський, с. 17
Красноштанов > Орлов, с. 13
Красовська < Цюпа, с. 97
Крашин < Коза, с. 51
Кревер < Барон, с. 81
Кремнєв < Пец, с. 98
Крестовоздвіженська > Горська, с. 93
Крилов < Козарєз, с. 18
Крилов < Телега, с. 83
Крисін > Герцен, с. 47
Кривогузов > Максимов, с. 15
Кривоногов > Ковязін, с. 18
Криворотєнков > Краєвський, с. 15
Кривошляпов > Сергєєв, с. 13
Крот > Ланін, с. 56
Крумінг < Козявкін, с. 48
Кудрявцев < Немитих, с. 116
Кукурєкіна > Любська, с. 24
Кулак > Ленський, с. 88
Кулак див. Около-Кулак
Куніна < Разговорова, с. 12
Курносков > Орлеанський, с. 8
Курячий > Грановський, с. 28
Куций > Кучеренко, с. 36
Кучеренко < Куций, с. 36
Куява < Квос, с. 98
Куян > Уралов, с. 96
Ланін < Крот, с. 56
Лапа > Авальський, с. 85
Лєгоцький > Балаба, с. 102
Лєйцихович < Дядя, с. 82
Лєнівий > Богданов, с. 30
Лєньська < Голяшкіна, с. 25
Лєньський < Апостол, с. 91
Лєньський < Безмозгий, с. 27
Лєньський < Гандельман, с. 109
Лєньський < Замахаєв, с. 5
Лєньський < Кобель, с. 57
Лєньський < Кулак, с. 88
Лєньський < Ніщій, с. 32

- Ленський < Свінар'юв, с. 40
Ленський < Свінухов, с. 41
Ленський < Собачкін, с. 45
Ленські < Бзднікіни, с. 68
Ленські < Диріни, с. 23
Ленські < Пшик, с. 96
Ленські < Сенібрюкови, с. 9
Ленські < Уряднікови, с. 120
Лєнт'єв > Костров, с. 77
Леонідов < Сопляков, с. 7
Леонов > Чуб, с. 99
Лєп'юшкін > Попов, с. 22
Лєсной < Псянін, с. 45
Лисий > Лисов, с. 29
Лисов < Лисий, с. 29
Лисокобилка > Шевченко, с. 38
Лі < Ніколаєв, с. 103
Ліманов < Лімонад, с. 87
Ліманов < Молибога, с. 95
Лімонад > Ліманов, с. 87
Літвінови < Вошкіни, с. 48
Луганська < Нікогда, с. 26
Лупинос > Томський, с. 37
Любська < Кукурскіна, с. 24
Лягушкін > Бравін, с. 49
Львов < Реб'юнок, с. 82
Львови < Ворони, с. 53
Льогкій > Романовський, с. 33
Маєви < Жидконогови, с. 18
Маєвський < Пирожок, с. 88
Майстерт < Галкін, с. 122
Майський < Красноносенко, с. 17
Майський < Разувайло, с. 118
Майський < Ротозей, с. 76
Майський < Троцький, с. 119
Максімов < Кривогузов, с. 15
Малий > Ангарський, с. 33
Малиновський < Коврига, с. 87
Маліновський < Мальований, с. 27
Малофєєв > Грігор'єв, с. 65
Мальований > Маліновський, с. 27
Мандюк > Морозов, с. 64
Мановські < Бесови, с. 113
Маріновський < Хляпа, с. 71
Марс < Брехунов, с. 11
Маяковський < Бугай, с. 54
Мелкій > Віноградов, с. 30
Метла > Арнольд'ов, с. 83
Мілославський < Беленькій, с. 109
Міхайлов < Рак, с. 52
Могила > Горський, с. 83
Модовошкін > Новіков, с. 47
Можелюк-Котлячков-Васільков > Васільков, с. 7
Мозильов < Мозоль, с. 85
Мозоль > Мозильов, с. 85
Мокріцина > Далініна, с. 24
Мокротоваров > Моторов, с. 37
Молебнова > Булашевич, с. 94
Молибога > Ліманов, с. 95
Молот < Бєвзюк, с. 107
Молотов < Бардаков, с. 64
Молчанов < Косолапов, с. 18
Морд'ясов > Петров, с. 77
Морозов < Мандюк, с. 64
Моряк див. Дух-Моряк
Москвін < Дубина, с. 88
Моторов < Мокротоваров, с. 37
Мудрий, с. 28
Муха > Дніпров, с. 55
Муха див. Хватай-Муха
Мухометзанов > Казанський, с. 111
М'ятежний < Піпкін, с. 59
Навозніков > Дмитрієв, с. 5
Нагнойний > Тесленко, с. 29
Надбахкідеса < Серединський, с. 104
Напольський < Старік-Блудов, с. 62
Напханюк > Сан, с. 103
Нахалов > Соколов, с. 74
Невський < Безносів, с. 8
Невський < Неізнєстний, с. 30
Невський < Хайкін, с. 110
Недригайлов > Гарін, с. 118
Некрасов < Писін-Хорохоркін, с. 59
Нетюкайло > Боярський, с. 118
Нечестний > Герман, с. 27
Нечитайло > Белінський, с. 118
Негод'єв > Афанасьєв, с. 72
Негод'яйкін > Алексєєв, с. 73
Неізнєстний > Невський, с. 30
Немитих > Кудрявцев, с. 116
Нехороших > Вулканов, с. 116
Нитка > Дубровський, с. 84
Нікогда > Луганська, с. 26
Ніколаєв < Дрянін, с. 76
Ніколаєв < Собакін, с. 44
Ніколаєв > Лі, с. 103
Ніколаєва < Блядіщева, с. 66
Ніщій > Ленський, с. 32
Новий < Коренюшкін, с. 106
Нович < Болванович, с. 77
Новіков < Гадюкін, с. 49
Новіков < Модовошкін, с. 47
Новлянська < Хаврошкіна, с. 42
Ноздр'я > Громов, с. 89
Нортон < Єгоров, с. 122
Нос > Александров, с. 84
Об'єдкін > Борський, с. 20
Обез'янін > Олесов, с. 49
Облезов > Римський, с. 6
Овечка > Громов, с. 54
Одінцов < Плєшивий, с. 33
Около-Кулак > Снежинський, с. 90

- Окороков > Штеккер, с. 21
 Олевич > Штурм, с. 107
 Олесов < Обезьянін, с. 49
 Онегін < Гудін, с. 104
 Орлеанський < Курносов, с. 8
 Орленко < Гадючкови, с. 47
 Орлов < Красноштанов, с. 13
 Орлов < Пизін (Позін), с. 59
 Орлов < Шпріц, с. 85
 Осіпов < Какушкін, с. 66
 Осіпов < Срулікис, с. 109
 Остолопови > Корневи, с. 69
 Островський < Видра, с. 57
 Отческіц > Андреев, с. 112
 Оя > Громов, с. 97
 Павлови < Херови, с. 65
 Пальм < Юкк, с. 43
 Панасенко < Гадючка, с. 57
 Пасісвінья > Рибкіни, с. 42
 Пастушек > Кравченко, с. 78
 Печений > Васильев, с. 35
 Первомайський < Хохулін, с. 105
 Пердаков > Розанов, с. 64
 Передирьев > Романов, с. 23
 Перепечкін > Богієв, с. 113
 Перетикін > Самборський, с. 113
 Петров < Блядік, с. 66
 Петров < Дуркін, с. 75
 Петров < Мордясов, с. 77
 Петров < Похльобкін, с. 20
 Петух > Степанов, с. 55
 Пец > Кремнев, с. 98
 Пизін (Позін) > Орлов, с. 59
 Пирожок > Маєвський, с. 88
 Писін-Хорохоркін > Некрасов, с. 59
 Пихтін > Даунглі, с. 114
 Піпкін > Мятєжний, с. 59
 Піскун > Соколовський, с. 6
 Піхун > Антонов, с. 114
 Платонов < Дрищ, с. 63
 Плешивий > Одінцов, с. 33
 Плешивий > Смірнов, с. 31
 Погорельський < Зайчик, с. 55
 Подимін < Подиміногін, с. 19
 Подиміногін > Подимін, с. 19
 Подосьонов, с. 117
 Позін див. Пизін
 Половой > Давидов, с. 33
 Полубесов > Домбровський, с. 113
 Полузадов > Іонов, с. 115
 Полуплешеві > Васильєви, с. 115
 Полфунтїков > Строев, с. 115
 Полякова > Безфамілії, с. 99
 Помаз > Север, с. 104
 Попов < Лепьошкін, с. 22
 Поросьонков > Разаєв, с. 41
 Портянкїни > Алтайські, с. 10
 Пост < Іванов, с. 101
 Похльобкін > Петров, с. 20
 Поцеруха > Горський, с. 60
 Пресс < Пресс-Істомін, с. 101
 Пресс-Істомін > Пресс, с. 101
 Преступнікови > Зоріни, с. 72
 Приморський < Ротозеев, с. 7
 Прібоєв < Ящеріцин, с. 48
 Пріказчік > Русінов, с. 78
 Пролетарський < Дьячков, с. 106
 Простібогов > Хатавський, с. 93
 Псіха > Гурський, с. 69
 Псянін > Лесной, с. 45
 Пузиня > Гасва, с. 86
 Пузік > Абакумцев, с. 58
 Пузов > Владіміров, с. 58
 Пук див. Тик-Пук
 Пупков > Віноградов, с. 58
 Пупова > Айдаркіна, с. 58
 Пшик > Ленські, с. 96
 Пяткін > Соколов, с. 114
 Пятчін < Пьятчіп, с. 112
 Пьятчіп > Пятчін, с. 112
 Расвський < Шмаровоз, с. 5
 Разаєв < Поросьонков, с. 41
 Разговорова > Куніна, с. 12
 Размазня > Ясенко, с. 70
 Разувайло > Майський, с. 118
 Рак > Міхайлов, с. 52
 Раневська < Родной, с. 32
 Распутний > Златогорський, с. 34
 Рвач > Днспровський, с. 82
 Ребьонк > Львов, с. 82
 Рибкіни < Пасісвінья, с. 42
 Рижий > Воронов, с. 29
 Римський < Облезов, с. 6
 Родной > Раневська, с. 32
 Розанов < Блохін, с. 47
 Розанов < Пердаков, с. 64
 Розанов < Свіньїн, с. 40
 Романов < Передирьев, с. 23
 Романовський < Льогкій, с. 33
 Роменський < Богомазов, с. 92
 Ростфельдт > Диклоп, с. 100
 Ротозеев > Приморський, с. 7
 Ротозей > Майський, с. 76
 Руднев < Дурнев, с. 75
 Рудницький < Хватай-Муха, с. 61
 Румянцева < Кособрюхова, с. 16
 Русінов < Пріказчік, с. 78
 Рябокобила > Дорошенко, с. 38
 Сабакїни > Александрови, с. 44
 Самарін < Творогов, с. 22
 Самборський < Перетикін, с. 113
 Сан < Напханок, с. 103

- Светлови < Свінєнкови, с. 40
 Светлови < Цісс, с. 97
 Свінар'юв > Ленський, с. 40
 Свінєнкови > Светлови, с. 40
 Свінін > Свінцов, с. 42
 Свінкін > Юрьєв, с. 39
 Свінкіни > Варламови, с. 41
 Свінови > Абрікосови, с. 42
 Свінолупов > Богард, с. 41
 Свінухов > Ленський, с. 41
 Свінцов < Свінін, с. 42
 Свіньїн > Розанов, с. 40
 Свістун > Александров, с. 6
 Світковський < Шлюхін, с. 75
 Святой > Дамбровський, с. 36
 Серединський > Надбахкідеса, с. 104
 Серкевич < Говенчук, с. 68
 Сєвер < Помаз, с. 104
 Сельський < Злодєєв, с. 74
 Сенібрюкови > Ленські, с. 9
 Сергєєв < Кривошляпов, с. 13
 Серий < Серін-Недоносков, с. 17
 Серий > Сінев, с. 32
 Серін-Недоносков > Серий, с. 17
 Сероштанови > Веніни, с. 9
 Сиров < Забсй-Ворота, с. 62
 Сібірін < Царь, с. 121
 Сінебрюхов > Соловійов, с. 16
 Сінес < Серий, с. 32
 Сковорода > Гаєв, с. 86
 Славін < Череп, с. 84
 Слепоглазов > Смірнов, с. 14
 Слепой > Громов, с. 33
 Слинявий > Вешневський, с. 32
 Слонопас > Гайліт, с. 37
 Слюнтяєв > Арбінін, с. 6
 Смірнов < Давлятчін, с. 111
 Смірнов < Дураков, с. 74
 Смірнов < Плешивий, с. 31
 Смірнов < Слепоглазов, с. 14
 Смірнов < Соплік, с. 71
 Смолкін < Засєркін, с. 64
 Снежинський < Около-Кулак, с. 90
 Собакін > Ніколаєв, с. 44
 Собачкін > Ленський, с. 45
 Соболеви < Соплеви, с. 24
 Сова > Дубровін, с. 55
 Соколов < Нахалов, с. 74
 Соколов < Пяткін, с. 114
 Соколовський < Піскун, с. 6
 Соловійов < Дрістунов, с. 67
 Соловійов < Сінебрюхов, с. 16
 Соплеви > Соболеви, с. 24
 Соплік > Смірнов, с. 71
 Сопляков > Леонідов, с. 7
 Сороксобак > Алексєєв, с. 60
 Сорочкін > Кармель, с. 123
 Срулікєс > Осіпов, с. 109
 Старік-Блудов > Напольський, с. 62
 Стелл < Блохінов, с. 50
 Стебляков < Кайрамбаєв, с. 111
 Стеклов < Жандармов, с. 120
 Степанов < Петух, с. 55
 Сторож > Корабльов, с. 79
 Строев < Полфунтікєв, с. 115
 Стучєбнікова < Стучєбрюхова, с. 16
 Стучєбрюхова > Стучєбнікова, с. 16
 Сукін > Горцев, с. 44
 Сухар > Сухар'юв, с. 83
 Сухар'юв < Сухар, с. 83
 Сучкін > Сучков, с. 45
 Сучков < Сучкін, с. 45
 Тараканов > Карпов, с. 50
 Татай > Безносик, с. 102
 Творогов > Самарін, с. 22
 Тєслєнко < Нагноїний, с. 29
 Телега > Крилов, с. 83
 Тикіна > Томська, с. 25
 Тик-Пук > Вольський, с. 61
 Ткач > Ворожбицька, с. 81
 Тобоївцев < Кічо, с. 96
 Толстопятови > Єлізарови, с. 19
 Томська < Тикіна, с. 25
 Томський < Лупинос, с. 37
 Тонкошкурови > Амурови, с. 14
 Тріперман > Виницький, с. 65
 Троцький > Майський, с. 119
 Тряпкіна > Александрова, с. 26
 Тупіца > Гринюк, с. 70
 Тупорилєв > Туппор, с. 8
 Туппор < Тупорилєв, с. 8
 Тютькіна > Яковлева, с. 24
 Убєй-Кобила > Громов, с. 60
 Убийсобака > Віноградов, с. 61
 Уралов < Куян, с. 96
 Уряднікови > Ленські, с. 120
 Усиніна < Кот, с. 50
 Ухо > Волгін, с. 90
 Фьодоров < Ангєлов, с. 94
 Хаврошкіна > Новлянська, с. 42
 Хайкін > Нєвський, с. 110
 Харькови < Архангєлови, с. 91
 Хатавський < Простібогов, с. 93
 Хватай-Муха > Рудницький, с. 61
 Хвостик > Днєпровський, с. 87
 Хєри > Грозєви, с. 63
 Хєрови > Павлови, с. 65
 Хірі > Іханєн, с. 98
 Хляпа > Маріновський, с. 71
 Холоден < Гузик, с. 102
 Холодков > Грен, с. 123
 Холуєнкова > Карнєєва, с. 74

Холуйська > Васильєва, с. 77	Шевченко < Дуля, с. 86
Хорохоркін див. Писін-Хорохоркін	Шевченко < Заїка, с. 81
Хохулін > Первомайський, с. 105	Шевченко < Лисокобилка, с. 38
Хрїстолубов > Востоков, с. 94	Широкобрюхов > Ангарський, с. 15
Цапа > Владімірський, с. 97	Шиченок > Генералов, с. 108
Царь > Сібірін, с. 121	Шиш > Дніпровський, с. 84
Цирульник > Войнович, с. 79	Шлюхін > Світковський, с. 75
Цісс > Светлови, с. 97	Шмаровоз > Раєвський, с. 5
Цуманков > Бунтарь, с. 106	Шолохов > Голубь, с. 102
Цуцин > Гаєвський, с. 45	Шпінєв > Клопов, с. 100
Цюпа > Красовська, с. 97	Шпріц > Орлов, с. 85
Чаплигін < Безбабний, с. 31	Штаніна > Грушинська, с. 10
Череп > Славін, с. 84	Штеккер < О कोरोков, с. 21
Чернишеви < Чудотворцеви, с. 95	Штурм < Олевич, с. 107
Чернопятов > Вишневський, с. 19	Юкк > Пальм, с. 43
Черноротий > Грігорьєв, с. 34	Юрьєв < Свінкін, с. 39
Червонец < Дураков, с. 105	Яічкіни > Костромські, с. 21
Чернодиров > Вольський, с. 23	Яковлева < Тютькіна, с. 24
Чижик > Борісова, с. 56	Яровой < Дворнік, с. 79
Чуб < Леонов, с. 99	Ясенко < Размазня, с. 70
Чудак, с. 69	Ящеріцин > Прібоєв, с. 48
Чудотворцеви > Чернишеви, с. 95	

Примітки:

- ¹ Кривошея В. Генеалогія українського козацтва: Нариси історії козацьких полків. – Вид. 2-е, доп. – К., 2004. – С. 116-117.
- ² Чернецький Є. До проблеми родоводу гетьмана Івана Мазепи // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Дрогобич, 2003. – Вип. VII. – С. 173-181.
- ³ Чернецький Є. Левицькі в Стеблеві (1793-1905). Родовід // Студії над життєписом Івана Нечуя-Левицького. – Біла Церква, 2000. – Вип. 1. – С. 11-23.
- ⁴ Чернецький Є. Правобережна шляхта за російського панування (кінець XVIII – початок XX ст.). Джерела, структура стану, родоводи. – Біла Церква, 2007. – С. 41-42.
- ⁵ Пані Каккі стає Врублевською: ремонт прізвищ. – К., 2005. – 124 с.
- ⁶ Там само. – С. 124.
- ⁷ Там само. – С. 2-4.
- ⁸ Gajl T. Herbarz polski od średniowiecza do XX wieku. – Gdańsk, 2007. – S. 483.
- ⁹ Ciechanowicz J. Rody rycerskie Wielkiego Księstwa Litewskiego. – T. IV. L–R. – Rzeszów, 2001. – S. 264–267.
- ¹⁰ Kuczman K. Oleszkiewicz Józef // Słownik biograficzny historii Polski. – Tom 2. L–Ż / Pod redakcją J. Chodery i F. Kiryka. – Wrocław-Warszawa-Kraków, 2005. – S. 1068–1069.
- ¹¹ Колесник В. Відомі поляки в історії Вінничини: Біографічний словник. – Вінниця, 2007. – С. 27-29.
- ¹² Пані Каккі стає Врублевською... – С. 4.
- ¹³ Там само. – С. 66.

* * *

Євген Чернецький (Біла Церква): Зміна прізвища як генеалогічна проблема та альбомчик “Кумедні прізвища” Генріха Олешкевича

Зміна прізвища, побутування кількох прізвищ та співіснування з прізвищем особових чи родових прізвищ займають помітне місце в генеалогічних дослідженнях. Часом такі сюжети ускладнюють чи навіть унеможливають подальшу реконструкцію родоводу. Генріх Олешкевичем систематизував збірку оголошень про зміну прізвищ у 1930-х рр. та уклав альбомчик під назвою “Кумедні прізвища”.

Ключові слова: прізвище, родовід, Олешкевич.

* * *

Евгений Чернецкий (Белая Церковь): Изменение фамилии как генеалогическая проблема и альбомчик “Забавные фамилии” Генриха Олешкевича

Изменение фамилии, существование нескольких фамилий и сосуществования с фамилией личных или родовых прозвищ занимают заметное место в генеалогических исследованиях. Порой такие сюжеты затрудняют или даже делают невозможным дальнейшую реконструкцию родословной.

Генрих Олешкевича систематизировал сборник объявлений об изменении фамилий в 1930-х гг. и составил альбомчик под названием “Забавные фамилии”.

Ключевые слова: фамилия, родословная, Олешкевич.

* * *

Yevhen Chernetskyi (Bila Tserkva): Change of Surname as a Genealogical Problem and the Album “Amusing surnames” by Henrikh Oleshkevych

Change of a surname, existence of several surnames and coexistences with a surname of personal or patrimonial nicknames take an appreciable place in genealogic researches. At times such plots complicate or even make impossible the further reconstruction of a family tree. Henrikh Oleshkevych systematized the collection of announcements of change of surnames in 1930th and has made the album under the name “Amusing surnames”.

Keywords: surname, pedigree, Oleshkevych.